

Eduskunnan puolustusvaliokunta

Asia: HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Toimintaympäristön muutos ja Suomen Nato-jäsenyys ovat tuoneet uusia merkittäviä lisätarpeita koko puolustushallinnon henkilöstörakenteeseen. Tämän lisäksi viime vuosina on asetettu uusia velvoitteita, jotka ovat edellyttäneet henkilöstömäärän lisäämistä. Puolustusvoimissa tehtäviin tarvittava suorituskky varataan jo ennen varsinaisten tehtävien alkamista ja ylivuotisella suunnittelulla varmistetaan myös Suomelle asetettujen tehtävien suorittaminen. Henkilöstöä on kyettävä käyttämään joustavasti turvallisuustilanteiden edellyttämällä tavoilla puolustussuunnitelman mukaisesti.

Puolustushallinnon intressissä on työssään jaksava henkilöstö, jolla on hyvä henkinen ja fyysinen työkyky. Oikein mitoitettulla henkilöstömäärällä on kriittinen vaikutus työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin. Työssä jaksamista ja työhyvinvointia tuetaan myös laadukkaalla työaika- ja työkykyjohtamisella, osaamisen johtamisella, käyttämällä ja kehittämällä joustavia työtekomenetelmiä ja työaikamuotoja, analysoimalla henkilöstökyselyjen tuloksia sekä reagoimalla esille nouseviin kehittämiskohteisiin. Haastavia tilanteita varten Puolustusvoimat on rakentanut käyttöönsä aktiivisen tuen mallin, jonka keskiössä ovat ennaltaehkäisevät toimet.

Vuoden 2024 alussa valmistui Työtä Suomen parhaaksi- valtion henkilöstöstrategia 2030, jolla edistetään valtion yhteistä arvopohjaa, toimintakulttuuria, osaamisen johtamista ja houkuttelevuutta työnantajana. Vuoden 2024 alussa tuli voimaan uusi Puolustusvoimien Henkilöstöstrategia 2030+, jonka tavoitetilassa Puolustusvoimilla on käytettävissään riittävä henkilöstö. Henkilöstöstrategia ohjaa kokonaisuutena toimenpiteitä myös kuormituksen hallitsemiseksi.

Valtioneuvoston puolustusselonteossa 2021 linjattiin, että puolustuksen toimintaedellytysten turvaamiseksi henkilöstömäärää olisi lisättävä asteittain 500 henkilötyövuodella 2020-luvun loppuun mennessä. Henkilöstömäärän lisäys ei sisällä Nato jäsenyydestä eikä toimintaympäristön muutoksesta aiheutuvia henkilöstötarpeita. Tarvittavan lisähenkilöstön määrää tarkastellaan kokonaisuudessaan valmistelussa olevassa puolustusselontekoprosessissa.

## Eduskunnan puolustusvaliokunta

Nato –jäsenyyteen liittyvät lisätehtävät toteutetaan hallitusohjelman mukaisesti 50 miljoonan euron vuotuisella lisärahoituksella vuoteen 2027 asti. Vuodesta 2028 alkaen tarvittavan henkilöstön lisäys edellyttää käytettävissä olevien määrärahojen lisäystä.

Toimintamenoista palkattavan henkilöstön määrä kasvaa noin 223 henkilötyövuodella vuoteen 2024 verrattuna. Henkilötyövuosimäärän kasvaminen aiheutuu pääasiallisesti Suomen Nato-jäsenyyteen liittyvistä tehtävistä Puolustusvoimissa, kehittämisohjelmien hanketehtävien määrän lisäyksestä sekä vuoden 2021 puolustuselontekoon perustuvasta Puolustusvoimien henkilöstölisäyksestä, jonka osuus on 125 henkilötyövuotta vuonna 2025.

Sotilaallinen liittoutuminen on tuonut Puolustusvoimille uusia tehtäviä ja vaatinut muutoksia aikaisempiin toimintatapoihin. Puolustushallinnon henkilöstön palvelussuhdetta koskevien ehtojen kokonaisuuden kehittäminen koetaan erittäin tärkeäksi, jotta palvelussuhteen ehdot olisivat kilpailukykyiset ja riittävät osaavan henkilöstön saamiseksi kansainvälisiin tehtäviin.

Puolustushallinnon virka- ja työehtosopimuksista neuvotellaan henkilöstöjärjestöjen kanssa vuonna 2025 alkavan valtion uuden sopimuskauden ajaksi rahoitusraamien edellyttämällä tavalla. Henkilöstöä koskeva lainsäädäntö sekä pääosa puolustushallinnon virka- ja työehtosopimusjärjestelmästä on luotu tilanteessa, jossa Suomi oli sotilaallisesti liittoutumaton maa, eikä osallistuminen esimerkiksi Naton rauhan ajan tehtäviin ollut ajankohtaista. Palvelussuhteen ehtoja on kehitetty liittoutumisen myötä erityisesti kansainvälisissä esikuntatehtävissä. Kehittämistoimenpiteitä jatketaan edelleen ja kiinnitetään huomiota myös koko perheen ja puolison tukemiseen.